

Regionale netwerkbijeenkomst Overijssel en Flevoland

Geplaatst op 29 november 2023

Op 26 november 2023 vond de regionale netwerkbijeenkomst cliëntenraden Overijssel en Flevoland plaats in Zwolle. Het thema was 'Samenwerken in de regio. Wat betekent dit voor cliënten, zorginstellingen en medezeggenschapsorganen?'

Vanwege ontwikkelingen als het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor

Ouderen (WOZO) heeft het regioteam de voorzitter van de Zorgtafel Flevoland, Martin Smeekes, en de voorzitter van de Flevolandse Patiëntenfederatie (FPF), Martine Visser, gevraagd of zij iets konden vertellen over regionale samenwerking in Flevoland.

Zorgtafel Flevoland

De Zorgtafel is ontstaan in een crisissituatie, maar het is nu een goed voorbeeld van regionale samenwerking passend bij het Integraal Zorgakkoord. De Zorgtafel ontstond in 2019 vanwege het plotselinge en zeer snelle faillissement van de MC IJsselmeerziekenhuizen. Dit had grote gevolgen voor de continuïteit van de zorg en had ook zijn weerslag op het veiligheidsgevoel van bewoners in Flevoland.

Zorgtafel Flevoland werd met steun van de Provincie Flevoland en de zorgverzekering opgericht. Ter ondersteuning van de deelnemers werd een klein bureau opgericht, met onder andere een onafhankelijk voorzitter, een kernteam en een regiogroep die moesten zorgen voor de prioritering, agendering en goede verbinding tussen alle partijen.

Bij de Zorgtafel is sprake van gelijkwaardigheid van de partijen. Het gaat om netwerkpartners en netwerksamenwerking. Elkaar ontmoeten en leren kennen was essentieel voor een goede samenwerking en het opbouwen van vertrouwen. Men kon zo beter informatie uitwisselen, afstemmen en problemen aanpakken en oplossen.

De voorzitter heeft geen formele positie. Hij heeft een agenderende en adviserende rol. Hij kijkt naar het

overall belang en alles wat voorbijkomt en waar zorgen over zijn om deze te agenderen. Hij kan niet bepalen wat de partijen moeten doen.

Uniek was dat alle bestuurders van zorginstellingen, de zorgverzekeraars, de Provincie, de Gemeentes (wethouders zorg) en de FPF samen aan tafel kwamen te zitten. Hierbij was de aanwezigheid van de FPF en de provincie uniek en dat heeft positief uitgewerkt. De provincie had baat bij het goed regelen van de zorg, omdat een vitale samenleving zonder goede zorg onmogelijk is. Via de provincie kon de overheid beter bereikt worden en extra middelen en faciliteiten geregeld worden.

Aanpak van bestuurders tijdens een crisis is meestal gericht op financiën, maar door de aanwezigheid van de voorzitter FPF werden de partijen iedere keer gewezen op het bewonersperspectief bij de besluitvorming.

Regioperspectief Flevoland

Van augustus 2020 t/m 2021 heeft men aan de Zorgtafel Flevoland gewerkt aan een regioperspectief. Op basis daarvan zijn vijf thema's uitgewerkt:

1. **De gezonde inwoner.** Het stimuleren van een gezonde leefstijl voor alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen.
2. **Acute zorg.** Verminderen druk op de acute zorg door betere samenwerking en meer inzicht in de keten. Het versterken van de eerstelijnszorg door inzetten op beschikbaarheid van huisartsenzorg.
3. **Chronische zorg.** Preventieve maatregelen en zorgen voor passende zorg en ondersteuning. Zorgen voor goede samenwerking. Inzet van digitale mogelijkheden.
4. **Zorg en ondersteuning ouderen.** Preventieve maatregelen (valpreventie, helm op fiets, meer bewegen), toekomstbestendige woonruimte ouderen.
5. **Psychische kwetsbaarheid.** preventie van psychische problematiek door sociaal domein. Gerichtere inzet praktijkondersteuner huisartsen/GGZ en basis GGZ.

IZA en de rol van cliëntenraden

Martin gaat nog kort in op Integraal Zorgakkoord. In het akkoord worden 10 grote opgaves genoemd:

1. Passende zorg: waardegedreven – samen met de cliënt, pakket en kwaliteit
2. Regionale samenwerking – algemeen
3. Regionale samenwerking – samenwerking in de acute zorg
4. Regionale samenwerking – toekomstbestendig zorglandschap door concentratie en spreiding
5. Versterking eerstelijnszorg
6. Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en GGZ
7. Gezond leven en preventie
8. Arbeidsmarkt en ontzorgen zorgprofessionals
9. Digitalisering en gegevensuitwisseling
10. Contractering

Op dit moment zit men midden in het proces. Regiobeelden zijn opgesteld (1-07-2023) en aan de hand hiervan moeten regioplannen (plannen van aanpak) worden opgemaakt voor 1 januari 2024.

Martin wijst de aanwezigen op de looptijd van 2023-2026 en de mogelijkheid voor cliëntenraden om bij de plannen betrokken te worden. Martin geeft aan dat regioplannen niet kunnen worden samengesteld zonder dat raden hierin gekend worden. Hij adviseert de raden om hun rol op te eisen. Daarvoor is het belangrijk dat zij het akkoord lezen en kijken waar zij een taak en rol (kunnen) hebben. Vraag aan de bestuurder hoe het zit met Integraal Zorgakkoord en wanneer raden daarbij betrokken worden.

NB: Martin merkt op dat ook niet alle bestuurders het akkoord door en door kennen. Vaak kennen zij slechts die delen die voor hen van belang zijn.

Het akkoord omvat 133 pagina's en Martin heeft gekeken waar formele rollen voor patiëntvertegenwoordigers en cliëntenraden zijn. Het gaat daarbij om o.a.

Transitie passende zorg

De transitie naar passende zorg vergt een gelijkwaardige positie van de patiënt. Dit betekent een omslag van 'zorgen voor mensen' naar 'zorgen met mensen', waarbij preventie, gezondheid en kwaliteit van leven centraal staat.

Passend pakketbeheer (welke zorg wel/niet vergoed wordt uit het basispakket van de zorgverzekering).

Voor de ontwikkeling naar patiënt/cliëntgerichte passende zorg, en dus ook bij het (toekomstig) pakketbeheer, hebben patiënt- en cliëntvertegenwoordigers een belangrijke positie als volwaardige gesprekspartners.

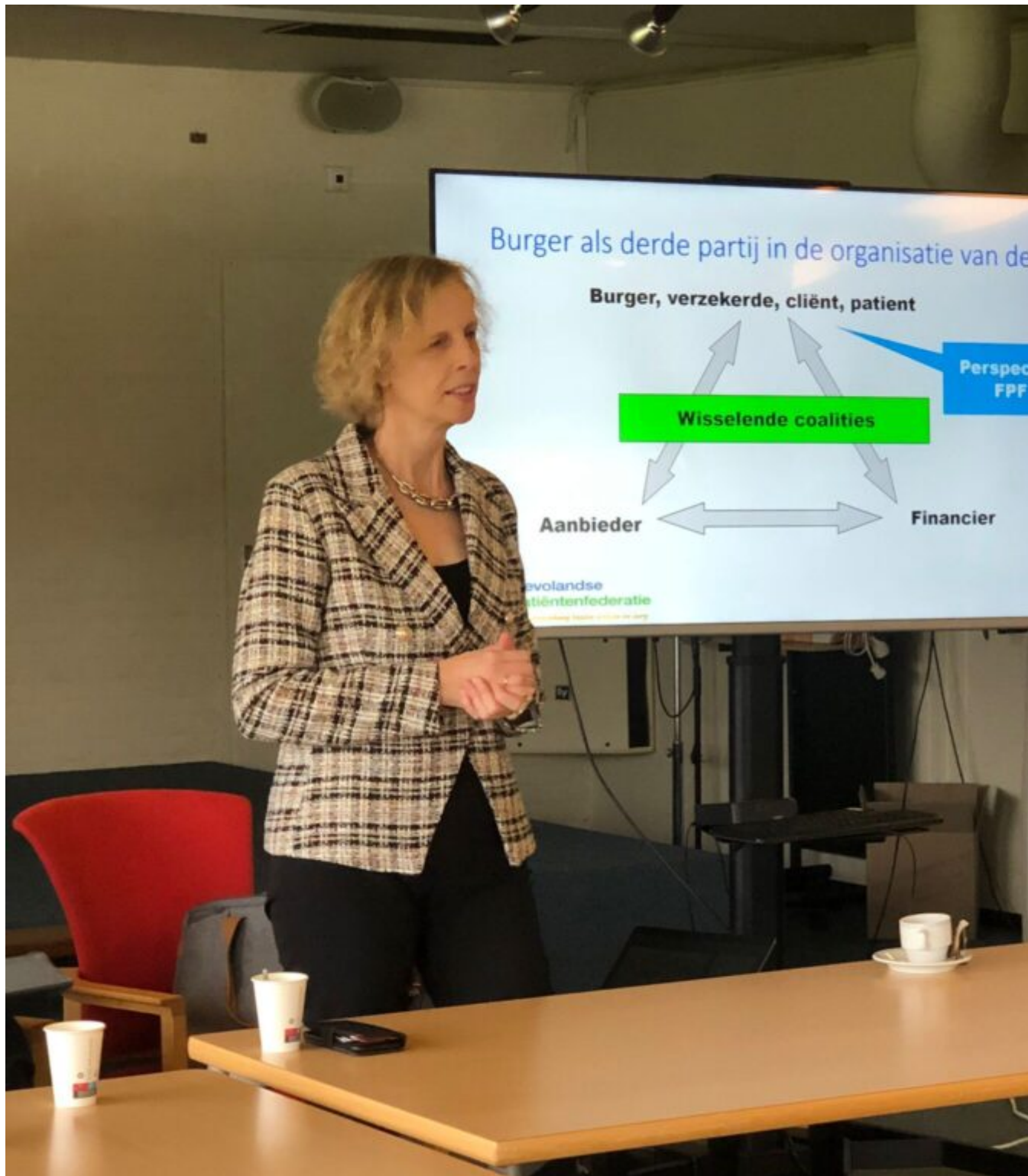
Schaarste

Patiëntenorganisaties hebben ook een rol bij het aangaan van het gesprek over gezond gedrag en in de bewustwording bij patiënten van schaarste (arbeid/financieel) in de zorg en dat niet bij alle zorgvragen een medisch antwoord het best passend is. En ook dat het iets kan betekenen voor de manier waarop de zorg wordt geleverd (bijvoorbeeld digitaal i.p.v. fysiek, of in het sociaal domein in plaats van het medisch domein).

Digitalisering en gegevensuitwisseling (wanneer kan zorg digitaal geleverd worden en wanneer moet het fysiek).

Regionale samenwerking.

Martine Visser

Flevolandse Patiëntenfederatie

FPF is in 2017 opgericht door de regionale patiëntenorganisaties van stichting Alzheimer Nederland en vereniging Hersenletsel.nl. Zij namen het initiatief voor samenwerking met de regionale cliëntenorganisatie in de GGZ (CLIP) en de centrale cliëntenraad van Zorggroep Almere. Afgevaardigden van deze organisaties zitten in het bestuur van FPF.

De FPF heeft als missie dat zij er wil zijn voor alle burgers (van Flevoland) en kijkt altijd overstijgend naar de

kwaliteit van zorg in het geheel. FPF richt zich daarbij op het gehele zorgnetwerk om de burger. Hoe wordt er samengewerkt, hoe is de overdracht van patiënten en dergelijke. Daarbij is de verhouding kwaliteit, betaalbaarheid en haalbaarheid in de toekomst essentieel. FPF adviseert partijen en overheid en denkt vanaf het begin mee.

De FPF werkt vanuit de filosofie positieve gezondheid (Machteld Huber). Daarbij kijkt men naar het leven van de burger. Wat heeft deze nodig om zich zo goed mogelijk te voelen (ook gegeven dat men misschien ziek is). Hierbij spelen perspectieven mee, zoals o.a. acceptatie en zingeving.

FPF probeert een netwerk te vormen binnen Flevoland met regionale en nationale afdelingen van patiëntenorganisaties, adviesraden sociaal domein, burgerorganisaties/-initiatieven en cliëntenraden. Iedereen mag en kan meepraten. Ook zorgprofessionals met knelpunten en verbeterpunten. FPF probeert het netwerk zo groot mogelijk te krijgen. Het gaat in Flevoland om ½ miljoen burgers en men kan nog niet iedereen bereiken. Hiervoor worden wel allerlei initiatieven genomen, zoals regionale samenwerkingen, het versturen van (nieuws)brieven en een recent gehouden symposium.

Integraal Zorgakkoord en vertegenwoordiging

Ook Martine gaat in op het IZA. Patiëntenorganisaties worden genoemd in Integraal Zorgakkoord, maar hebben nog geen formele rol en er zijn geen financiën hiervoor beschikbaar gesteld door het rijk. Op dit moment is het Integraal Zorgakkoord het grootste onderwerp waar FPF zich mee bezig houdt. Het gaat daarbij o.a. om goede ziekenhuiszorg, aansluiting thuiszorg op ziekenhuiszorg, goede huisartsenzorg (NOP en Almere hebben tekort aan 20.000 resp. 60.000 huisartsen), aanrijtijden van ambulances en de inzet van een extra ambulance op Urk, acute zorg in NOP/Emmeloord.

Regiobeelden en regioplannen

Regiobeelden en regioplannen zijn belangrijke hulpmiddelen voor regionale samenwerking. Martine geeft aan dat patiëntenvertegenwoordigers een belangrijke rol hebben, maar het – met uitzondering van Flevoland met de zorgtafel – nog niet goed is ingericht. De overheid wil toewerken naar landelijke participatiehubs in iedere regio. Hiervoor lag – volgens Martine een goed adviesrapport van PGOsupport. Helaas heeft het ministerie dit niet overgenomen. Er is een nieuw advies gevraagd. Dit wordt verwacht in de zomer van 2024.

Advies aan cliëntenraden

Tijdens de bijeenkomst blijkt dat er verschillen zijn in kennis en informatie over Integraal Zorgakkoord en wat de cliëntenraden kunnen of moeten doen om hun taken goed uit te voeren. Martine adviseert cliëntenraden aan de bestuurder van de eigen organisatie te vragen hoe het zit met de regioplannen. Wat gaat er gebeuren? Wat betekent dit voor de organisatie, de locaties en voor de cliënten? Vraag de bestuurder naar de advies-/instemmingsmomenten! Zorg dat je als cliëntenraad vanaf het begin betrokken bent en blijft.

Daarnaast adviseert Martine om in de omgeving van de eigen organisatie te kijken wat je misschien

gezamenlijk kan aanpakken. Wat is een centraal thema (wat veel mensen raakt)? Hoe is dit geregeld? Kijk vanuit breed perspectief naar dit onderwerp. Wat is voor burgers/cliënten belangrijk? Thuis of in een instelling.

Begin klein (eerst binnen eigen CR/CCR en daarna met andere cliëntenraden) en het netwerk samen steeds verder uitbreiden. Leer van elkaar en informeer elkaar. Martine geeft aan dat Flevolandse Patiëntenfederatie al lange tijd betrokken zijn bij regionale samenwerkingsverbanden. Ook zij zijn soms nog zoekende en kunnen nog niet alle burgers bereiken. Klazien geeft aan dat LOC de verschillende burgerinitiatieven volgt en dat cliëntenraden zich daardoor ook kunnen laten inspireren.

Meer info

Burgerinitiatief Austerlitz: [Dorpelingen regelen zelf zorg: “Verschraling hoeft gewoon niet” – LOC Cliëntenraden \(clienraad.nl\)](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Kwaliteit van de verpleeghuiszorg](#), [Kwaliteit wijkverpleging](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#), [Vrijwilligers LOC](#)

Trefwoorden: [kwaliteit](#), [medezeggenschap in buurt of wijk](#), [ouderenzorg](#), [vernieuwing zorg en welzijn](#)